SP Heerlen

ALGEMENE BESCHOUWINGEN | bijdrage SP
4 en 5 november 2026

Dank Voorzitter en beste leden van de Raad,

Het was geen automatisme dat de SP in deze coalitie zit. Maar als we **HEERLEN SOCIALE STAD** willen bewaken, doen we dat het beste van binnenuit. Ons kompas is het beginselprogramma van de SP '**HEEL DE MENS'** met als kernwaarden: menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Daar hebben we eerst het coalitieakkoord en nu het Meerjarig Bestuurlijk Programma aan getoetst.

Wij hebben met name gekeken naar de volgende thema's:

1. Bestaanszekerheid
1. Gelijke kansen en leefbare buurten
2. Eerlijke keuzes.

Ik ga nu op elk van deze drie thema's in.

1. Bestaanszekerheid

- Bieden wij alle Heerlenaren die het moeilijk hebben voldoende bescherming en bestaanszekerheid? Het recht om er te mogen zijn. Dat is onze dagelijkse zorg.

- Het college heeft bevestigd dat de Ladder van Lodewijks staand beleid blijft. Dit komt erop neer dat wanneer er bezuinigd moet worden, onze meest kwetsbare bewoners pas als allerlaatste worden geraakt.

- De SP is positief over het sociale beleid. Het blijft overeind en moet armoede verzachten en voorkomen dat inwoners in financiële problemen komen.

2. Gelijke kansen en leefbare buurten,
waar onderwijs, wonen, zorg en sport onlosmakelijk aan verbonden zijn.

2.1. Onderwijs

- Elk kind in Heerlen verdient goed onderwijs, ongeacht achtergrond, wijk of levensovertuiging. Daarom omarmt de SP het **Programma Heerlen-Noord**. Nodig voor de inhaalslag, en goed dat andere buurten meeliften.

- **Heerlen een Kennisstad?** De komst van de universiteit is fantastisch, maar staat nog in de kinderschoenen. We moeten Maastricht en andere onderwijsinstellingen blijven verleiden!
  Blijkbaar zijn we nu al de slimste regio ter wereld, maar wij mogen er niet aan voorbij gaan dat de meeste Heerlenaren hier niets van merken. Bedenk dat een succesvolle campus nog geen bloeiende gemeenschap is.

- Via het IHP, het Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs, weten wij welke school, wanneer aan de beurt is. In 2027 zijn dat Herle en Grotius. Zo krijgt elk kind onderwijs in een goed en gezond gebouw, dicht bij huis. Dat is 'gelijke kansen' in de praktijk!
  Vraag hierbij: Komt de ambitie – een mooie, goeie school in de wijk-- met de actualisering van het IHP onder druk te staan?

2.2. Wonen

- **De Parkstadwet,** die zou je niet nodig moeten hebben. Maar we zijn er toch blij mee. Want hiermee hopen wij de instroom van kwetsbare mensen uit andere regio's en de concentratie van armoede tegen te gaan en dat er meer gespreid wordt. Overigens betekent dit naar onze mening niet dat je mensen met een laag inkomen simpelweg uit een buurt kunt weren en daarmee dan opeens de buurt hebt verbeterd. Het gaat niet alleen om een andere samenstelling van de buurt, maar ook om werkelijke verbeteringen voor de huidige bewoners.

Het is een goede ontwikkeling dat **de focusbuurten** GMS/Oranje Nassaupark, Vrieheide-De Stack en de Kasteelbuurt/Hoofdstraat-west extra aandacht krijgen. De SP merkt hierbij op dat dit niet alleen moet leiden tot fysieke veranderingen maar juist moet leiden tot een verbetering van de leefbaarheid, echte kansen en een veiliger gevoel voor de bewoners.
Vraag: SP is blij met de plannen voor mooie focusbuurten, maar wat mogen wij daar precies van verwachten?

- **Meezenbroek, Versiliënbosch, de Passart,** of ……. Je zult er maar wonen. “Wordt het sloop of renovatie? Waarom? Het is hier toch fantastisch wonen en ons huis verkeert toch in een prima staat, zeker als het achterstallig onderhoud is aangepakt. En alle tijd en geld dat we hebben gestoken in het huis en de tuin? En hoeveel kost iets vergelijkbaars en waar vind je dat?”
  Er komt van alles voorbij, en ja, het gaat óók om emoties!
  Maar degenen die bij de besluitvorming aan de knoppen draaien kijken vooral naar de kosten: plaatjes vergelijken op basis van euro’s. De SP is niet per definitie tegen sloop, maar als behoud kan - qua cultuurhistorie, gemeenschap, kwaliteit, duurzaamheid en betaal-baarheid - dan moeten we daarop inzetten.
  Meezenbroek bewijst dat het kán!

2.3. Zorg

- Worden mensen met een zorgvraag straks nog wel geholpen, of moeten ze meer zelf regelen en betalen terwijl ze de eindjes nu al niet aan elkaar geknoopt krijgen? Het **welzijn van onze jeugd** is voor ons een groot zorgpunt, zij mogen nooit ‘kind van de rekening worden’.

- Zorgen hebben wij ook over de houding van het College als het gaat over landelijke ontwikkelingen betreffende de Hulp in de Huis-houding. Het minderheidskabinet van D66-VVD-CDA wil de HbH helemaal uit de WMO slopen, met alleen nog een vangnet voor de allerzieligste gevallen.

Ons verzet hiertegen mag zich niet beperken tot achter de VNG aanlopen. Wij roepen het college op actief deel te nemen aan het verzet hiertegen. En als het desondanks toch doorgaat moet onze gemeente zonodig ook eigen middelen inzetten om de aangerichte ellende te beperken. Wellicht zijn er nog mensen die zich herinneren dat toen in het verleden vergelijkbare plannen speelden, een Heerlense SP-wethouder mee ging met bussen vol met Thuiszorg-medewerkers van Meander naar een landelijke demonstratie.

- Mooi dat in Meezenbroek het **eerste zorgbuurthuis** komt, mede dankzij – ook – een voormalig SP-wethouder. Het bestrijdt eenzaamheid, mensen blijven in hun wijk en gezinnen stromen door naar vrijkomende huizen. De SP blijft zich inzetten voor meer zorgbuurthuizen in heel Heerlen.

- De vlag kan uit: de raad stemde in met ons voorstel voor **Het Nest, een centrum voor bevalling**. Een belangrijke stap naar goede geboortezorg dichtbij, mét erkenning van kennis en ideeën van de zorgmedewerkers zelf.

- SP blijft zich met betrekking tot **het Zuyderland dossier** uitspreken voor behoud van een volwaardig ziekenhuis met een eigen IC, SEH en geboortecentrum en zal zich hier ook – samen met de ziekenhuis-alliantie – voor blijven inzetten. Een gezamenlijke motie wordt door ons natuurlijk volop ondersteund.

2.4. SPort

- Sport draagt bij aan een goede gezondheid. Behoud daarom de **SportPas**, zodat alle kinderen kunnen sporten. Kunt u dat beloven?

- Ook zwemmen hoort erbij, maar waar kun je nog buiten zwemmen: **Zuidplas of Middenplas**? College, kom in actie en betrek Stichting

Behoud Brunssummerheide en bewoners erbij. Wanneer komen de concrete plannen en een tijdpad?

- ‘**Zwemmen in de kerk’** staat in de ijskast, maar zijn er al stappen gezet voor betaalbare initiatieven en loopt de scenario-analyse al?

- ‘Efficiënter beheren’ van onderwijs is vaak gewoon bezuinigen. College, kunt u bevestigen dat de regeling voor **schoolzwemmen** in 2027 ongewijzigd blijft?

- Voor de ontwikkeling van **De Varenbeuk** is een voorbereidingskrediet van 5 ton opgenomen. Wat precies gaat met dit bedrag gebeuren? En wanneer is een uitvoeringsbudget beschikbaar?
- En een aanvullende vraag hierbij: is de positie van AVON, onze atletiekvereniging daarin geborgd? En dekt die 5 ton ook de tijdelijke voorzieningen voor AVON tot de nieuwe baan klaar is, of komt hiervoor een aparte post?

3. Eerlijke keuzes

3.1. Wij hebben vooral met **een kritische blik** gekeken of het werkelijk nodig is om bepaalde lasten te verhogen of voorzieningen te versoberen en we hebben ook gekeken of alternatieven voldoende zijn onderzocht.

3.2. Het doet deugd dat de toezegging aan de SP ten aanzien van het resultaat Rd4 gestand is gedaan en dat het resultaat uit de jaarrekening 2025 is ingezet om de tariefstijging te dempen. Helaas was dit niet voldoende om de gehele kostenstijging van Rd4 af te dekken.
De SP kan echter niet akkoord gaan met de voorgestelde **tariefstijging afvalstoffenheffing**, die met name minder draagkrachtigen raakt en leidt tot ongewenste afvaldumpingen en onhygiënische situaties.
Wij zullen hiervoor een amendement op de verordening afvalstoffen-heffing indienen.

3.3. **Aanpassing van de kilometergrens van het leerlingenvervoer** moeten we zien te voorkomen. Dit treft namelijk onze kwetsbare kinderen, die niet zelfstandig naar school kunnen reizen, bijv. vanwege een beperking of omdat zij naar een locatie voor speciaal onderwijs moeten.
Hoe dan ook wordt het echte besluit pas genomen als de raad later de betreffende verordening moet aanpassen. Voor het zover is willen wij afdoende inzicht in alternatieve scenario's, zeker omdat blijkt dat positief stimuleren van ander vervoer in plaats van negatief verhogen van de grens ook tot een stevige besparing kan leiden.
Vraag hierbij: het is duidelijk dat de SP zorgen heeft over deze plannen, daarom College, kunt aangeven hoe wordt voorkomen dat onze kwetsbare kinderen niet in de kou komen te staan?

4. Tot slot

Zoals gezegd in het begin van mijn betoog, kunnen wij na toetsing concluderen dat het MBP voldoet aan onze kernwaarden van **menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit**. maar …….. Heerlen en de Heerlenaren hebben dat ook hard nodig! Wij zullen het college hier dan ook kritisch op blijven aanspreken en tot het uiterste blijven stimuleren zich hiervoor in te zetten.

Voor mij, voor de hele SP-fractie, zijn dat geen loze woorden. Dat is waar het om gaat. Want **ieder mens** verdient de steun die nodig is om waardig en zelfstandig te kunnen leven. Niemand mag wegzakken omdat de hulp te laat komt of te duur is. Een sterke samenleving laat niemand in de steek.
Daar staan wij voor en daar blijven wij voor vechten.

Dank u wel.